

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Робоча програма
навчальної дисципліни
"ФІНАНСОВИЙ РИНОК"
для студентів напряму підготовки
6.030508 "Фінанси і кредит"
усіх форм навчання

Харків. Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014

Затверджено на засіданні кафедри управління фінансовими послугами.
Протокол № 2 від 30.09.2013 р.

Укладач Андрійченко Ж. О.

P58 Робоча програма навчальної дисципліни "Фінансовий ринок" для студентів напряму підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит" усіх форм навчання / укл. Ж. О. Андрійченко. – Х. : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. – 60 с. (Укр. мов.)

Подано тематичний план навчальної дисципліни та її зміст за модулями й темами, вміщено плани лекцій і семінарських (практичних) занять, матеріали щодо закріплення знань (самостійну роботу, контрольні запитання), систему оцінювання знань студентів.

Рекомендовано для студентів напряму підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит" усіх форм навчання.

Вступ

Докорінна зміна економічних відносин в Україні зробила необхідним формування нових механізмів перерозподілу фінансових ресурсів у державі. Отже, фінансовий ринок, який становить особливу сферу економічних відносин, де відбувається мобілізація тимчасово вільних коштів і трансформація їх у позичковий та інвестиційний капітал, зазнає найбільших змін. У зв'язку з цим підвищуються вимоги до майбутніх фахівців економістів щодо знань основ функціонування фінансового ринку та навичок приймати правильні управлінські рішення щодо доцільності інвестування чи залучення коштів.

Навчальна дисципліна "Фінансовий ринок" належить до групи освітньо-професійних дисциплін і є складовою частиною підготовки бакалавра з напрямку підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит".

Метою вивчення дисципліни "Фінансовий ринок" є послідовне формування в студентів системи теоретичних і практичних знань з основ функціонування та розвитку фінансового ринку як підсистеми фінансових відносин.

Предметом дисципліни є відносини, що виникають у процесі купівлі-продажу фінансових ресурсів та організації окремих сегментів фінансового ринку.

Знання основних положень дисципліни "Фінансовий ринок" є необхідною складовою прийняття правильних рішень як у сфері управління та контролю за економікою, так і при виконанні конкретних завдань фінансового менеджменту та аналізу на місцях.

Тому у процесі вивчення цієї дисципліни перед студентами ставляться такі **завдання**:

вивчення суті та значення фінансового ринку у сфері економічних відносин;

визначення взаємозв'язків між джерелами формування фінансових інструментів та їх використанням;

ознайомлення із функціонуванням фінансових інструментів, суттю фінансового посередництва, особливостями обігу різних видів фінансових інструментів;

вивчення видів, форм і методів регулювання фінансового ринку.

Необхідним елементом успішного оволодіння навчальним матеріалом дисципліни є самостійна робота студентів із нормативно-правовими актами, науковою літературою та іншими джерелами з питань функціонування фінансового ринку.

Необхідна навчальна база перед початком вивчення дисципліни: з метою найкращого засвоєння матеріалу дисципліни студенти повинні до початку її вивчення опанувати знання і навички в галузі загальної економічної теорії, макро- і мікроекономіки, грошей та кредиту, статистики, фінансів підприємства, банківської системи, правової підготовки, вміти проводити аналіз фінансової діяльності суб'єктів господарювання, простежувати вплив чинників зовнішнього і внутрішнього середовища на основні фінансово-економічні результати діяльності фінансових посередників та їх фінансовий стан, а також зміни в порядку надання фінансових послуг, сформуванню вміння до комунікацій під проведення тренінгів на бакалаврському рівні.

Навчальна дисципліна є нормативною для підготовки бакалаврів напряму 6.030508 "Фінанси і кредит"

Структура навчальної дисципліни наведена у табл. 1.

Таблиця 1

Структура навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна: підготовка бакалаврів	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 4 Змістовних модулів – 2	Шифр та назва галузі знань: 0305 "Економіка та підприєм- ництво"	Нормативна. Рік підготовки: 3. Семестр: 6
Кількість годин: 144. Змістовний модуль 1 – 65 годин. Змістовний модуль 2 – 79 годин	Шифр та назва напряму: 6.030508 "Фінанси і кредит"	Кількість годин: лекції: 28, практичні: 42, самостійна робота: 74
Кількість тижнів викладання навчальної дисципліни – 14. Кількість аудиторних годин на тиждень – 5	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Вид контролю: іспит

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних занять: лекційних, практичних (семінарських). Найбільш складні питання винесені на розгляд та обговорення під час семінарських занять. Також велике значення в процесі навчання та закріплення знань має самостійна робота студентів.

1. Кваліфікаційні вимоги до студентів

Навчальна дисципліна дає майбутнім фахівцям певні компетентності та вміння, які вони зможуть безпосередньо застосовувати у своїй майбутній професійній діяльності.

Перш за все, це стосується використання головної функції фінансового ринку – забезпечення ефективного перерозподілу фінансових ресурсів в економіці. Для цього існує ціла низка фінансових послуг, які споживає практично кожне підприємство та громадянин у розвинутих країнах. У вітчизняній практиці підприємства тільки недавно стали поступово і дуже фрагментарно використовувати можливості фінансового ринку для забезпечення свого функціонування та розвитку.

Функції, типові завдання діяльності, компетенції та вміння, які формуються у студентів на пряму підготовки "Фінанси і кредит" після опанування тем дисципліни згідно з відведеним часом і запропонованою програмою подано у табл. 2.

Відповідно до Національної рамки кваліфікацій, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України № 1341 від 23 листопада 2011 року, перелік компетентностей у розрізі тематики навчальної дисципліни "Фінансовий ринок" та опис кваліфікаційних характеристик 6 рівня (бакалавр) в рамках навчальної дисципліни наведено в табл. 3.

Функції, типові завдання діяльності, компетентності та вміння, які формуються у студентів після опанування тем навчальної дисципліни

Тема	Функція	Типові завдання (ТЗ)	Компетентність (К) та вміння (В)
1	2	3	4
Тема 1. Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці	Планова	Обґрунтування доцільності перерозподілу фінансових ресурсів як інструменту підвищення ефективності виробництва підприємства (ТЗ-1)	Планувати необхідні варіанти фінансового забезпечення та здійснювати їх обґрунтування залежно від умов, що пропонують фінансові посередники (К-1) ; обґрунтування привабливості залучення коштів залежно від їх ціни і строків (В-1) ; обґрунтування привабливості інвестування коштів залежно від співвідношення дохідності вкладення і власної діяльності (В-2)
	Організаційна	Вибір способів залучення та інвестування коштів для організації фінансового забезпечення підприємства (ТЗ-2)	Структурувати фінансові ресурси за джерелами виникнення, за строками (К-2) ; обґрунтування доцільності та способів залучення чи інвестування коштів залежно від потреб і стану підприємства (В-3) ; обрання та розмежування інструментів інвестування (В-4)
Тема 2. Регулювання фінансового ринку	Планова	Формування напрямів діяльності фінансової установи, вибір фінансових інструментів підприємством з урахуванням вимог чинного законодавства (ТЗ-3)	Здатність аналізувати порядок державного регулювання фінансового ринку (К-3) ; складання внутрішньої документації суб'єктів господарювання відповідно до вимог законодавства в сфері регулювання фінансового ринку (В-5) ; розробка стратегії розвитку суб'єкту господарювання, фінансової установи з урахуванням векторів державного регулювання (В-6)
	Організаційна	Організація діяльності суб'єктів	Орієнтуватися в правових нормах, напрямках державного регулювання фінансового ринку (К-4)

		господарювання згідно із законодавством в сфері регулювання фінансового ринку (Т3-4)	підготовки пакетів документів для отримання фінансовими установами ліцензій (В-7); обґрунтування умов договорів про надання чи отримання фінансових інструментів з урахуванням вимог законодавства(В-8)
--	--	--	---

Продовження табл. 2

1	2	3	4
7 Тема 3. Фінансові посередники	Планова	Вибір партнерів, які перерозподіляють фінансові ресурси (Т3-5)	Планувати побудову відносин з фінансовими посередниками (К-5): обрання фінансового посередника на підставі його спеціалізації, репутації, місцю на ринку і в рейтингу при співставленні цього з цінами на їх продукти (В-9); обрання фінансового посередника з метою делегування йому функції по пошуку найбільш привабливих умов інвестування та прийняття рішення про доцільність такого делегування на підставі вартості та якості його послуг (В-10)
	Організаційна	Орієнтування в порядку здійснення діяльності фінансовими посередниками та правилах надання фінансових послуг (Т3-6)	Орієнтуватися у ключових засадах правил та договорів з фінансовими посередниками (К-6): аналіз основних правових умов договорів про надання фінансових послуг: прав та обов'язків сторін (В-11); контроль за недопущенням випадків порушення договорів (В-12)

Тема 4. Процентні ставки та їх структура	Планова	Планування витрат і надходжень суб'єктів господарювання при користуванні чи наданні фінансових ресурсів, виходячи із розмірів процентних ставок (Т3-7)	Визначати обґрунтованість і порівнювати процентні ставки різних фінансових установ (К-7) : обрання та обґрунтування доцільності залучення кредитних ресурсів за певною процентною ставкою; (В-13) ; обґрунтування необхідності вкладення коштів під певну процентну ставку для підвищення ефективності діяльності підприємства (В-14)
	Організаційна	Формування кредитних і депозитних портфелів суб'єктів господарювання з урахуванням розмірів процентних ставок (Т3-8)	Вибирати кредитні та депозитні програми на основі аналізу процентних ставок (К-8) : обґрунтування структури і формування кредитного портфелю (В-15) ; обґрунтування структури і формування депозитного портфелю (В-16)

Продовження табл. 2

∞	1	2	3	4
Тема 5. Ризик і ціна капіталу	Планова	Обґрунтування необхідності управління ризиками і визначення ціни капіталу (Т3-9)	Оцінювати можливість використання різних методів управління ризиками, а також вплив часу на ціну капіталу (К-9) : обрання та обґрунтування певного виду методу управління ризиками для конкретної ситуації (В-17) ; обґрунтування економічної необхідності враховування впливу часу на ціну капіталу (В-18)	
	Організаційна	Забезпечення впровадження ризик-менеджменту в практику фінансової діяльності суб'єктів господарювання (Т3-10)	Враховувати при організації фінансової діяльності суб'єктів господарювання наявність ризиків і розробляти заходи з їх мінімізації (К-10) : розробляти комплексні програми управління ризиками (В-19) ; розраховувати теперішню і майбутню вартість капіталу (В-20)	
Тема 6. Ринок облігацій як складова ринку капіталів	Планова	Обґрунтування необхідності залучення /вкладання коштів через ринок інструментів позики	Визначати обґрунтованість і порівнювати ринкові ціни різних облігацій (К-11) : обґрунтування доцільності залучення ресурсів за допомогою	

		(Т3-11)	емісії певних видів облігацій (В-21) ; обґрунтування доцільності вкладення коштів у певні види облігацій (В-22)
	Організаційна	Обґрунтування структури портфелю облігацій підприємства / орієнтуватися у порядку емісії облігацій (Т3-12)	Орієнтуватися у порядку відбору облігації на основі аналізу їх цін та у порядку емісії облігацій підприємства (К-12) ; обґрунтування структури і формування портфелю облігацій підприємства (В-23) ; опрацювання нормативно-правових джерел для підготовки до емісії облігацій (В-24)
Тема 7. Ринок пайових цінних паперів страховиків	Планова	Обґрунтування необхідності залучення /вкладання коштів через ринок інструментів власності (Т3-13)	Визначати обґрунтованість і порівнювати ринкові ціни різних видів пайових цінних паперів (К-13) ; обґрунтування доцільності залучення ресурсів за допомогою емісії акцій / інвестиційних сертифікатів (В-25) ; обґрунтування доцільності вкладення коштів у певні види пайових цінних паперів (В-26)

6

Продовження табл. 2

1	2	3	4
	Організаційна	Обґрунтування структури портфелю пайових цінних паперів підприємства/орієнтуватися у порядку емісії пайових цінних паперів (Т3-14)	Орієнтуватися у порядку відбору акцій / інвестиційних сертифікатів на основі аналізу їх цін та у порядку емісії пайових цінних паперів (К-14) ; обґрунтування структури і формування портфелю пайових цінних паперів підприємства (В-27) ; опрацювання нормативно-правових джерел для підготовки до емісії пайових цінних паперів (В-28)
Тема 8. Ринок похідних фінансових інструментів	Планова	Обґрунтування необхідності використання похідних фінансових інструментів (Т3-15)	Визначати обґрунтованість і порівнювати ринкові ціни різних похідних фінансових інструментів (К-15) ; обґрунтування доцільності придбання/продажу певних видів похідних фінансових інструментів (В-29) ; планувати доходні надходження/втрати від похідних фінансових інструментів (В-30)

	Організаційна	Обґрунтування стратегій хеджування з використанням похідних фінансових інструментів (Т3-16)	Орієнтуватися у порядку проведення хеджування (К-16); обґрунтування доцільності використання хеджування (В-31); обґрунтування вибору та розробка стратегій хеджування (В-32)
Тема 9. Грошовий ринок і ринок банківських позик	Планова	Планування витрат і надходжень суб'єктів господарювання при користуванні чи наданні фінансових ресурсів (Т3-17)	Визначати обґрунтованість і порівнювати варіанти залучень коштів на різних умовах: (К-17); обрання та обґрунтування доцільності залучення кредитних ресурсів на певних умовах (В-33); обґрунтування необхідності здійснення облікових операцій (В-34)
	Організаційна	Розробка фінансового механізму забезпечення суб'єктів господарювання позиковими коштами (Т3-18)	Вибирати кредитні програми на основі аналізу їх істотних умов (К-18); орієнтування в правових питаннях функціонування грошового ринку (В-35); порівняння різних видів кредитних програм та вибір оптимальної (В-36).

Закінчення табл. 2

1	2	3	4
Тема 10. Валютний ринок	Планова	Планування витрат і надходжень суб'єктів господарювання при користуванні валютними цінностями (Т3-19)	Визначати обґрунтованість і порівнювати варіанти фінансування з використання іноземної та національної валюти (К-19); оцінка ризиків використання іноземної/національної валюти (В-37); обґрунтування доцільності використання іноземної валюти (В-38)
	Організаційна	Оцінка прибутковості використання фінансових інструментів валютного ринку (Т3-20)	Оцінювати ймовірний дохід за курсовою різницею від операцій з валютою(К-20); обчислення доходів від валютних арбітражних операцій (В-39); оцінка інвестиційного доходу за валютними вкладками (В-40)
Тема 11. Фондова біржа та біржові	Планова	Вибір організатора торгівлі, на якому будуть зареєстровані цінні папери	Співставляти вартість обслуговування у різних організаторів торгівлі з якістю обслуговування (К-21); орієнтування у порядку функціонування і правилах торгівлі

операції		(Т3-21)	фондових бірж (В-41); прогнозування можливих обсягів торгів по інструменту, що інтересує (В-42)
	Організаційна	Встановлення відповідності цінних паперів емітента вимогам фондової біржі (Т3-22)	Організувати розміщення цінних паперів на фондовій біржі (К-22); орієнтування в правилах лістингу (В-43); перевірка цінних паперів на відповідність вимогам фондової біржі (В-44)
Тема 12. Фундаментальний і технічний аналіз	Планова	Визначення майбутньої вартості цінних паперів (Т3-23)	Оцінювати вартість цінних паперів на основі методів фундаментального і технічного аналізу ринку (К-23); виявлення недооцінених і переоцінених цінних паперів (В-45); врахування впливу зовнішніх факторів на вартість цінних паперів (В- 46)
	Організаційна	Формування портфелю цінних паперів (Т3-24).	Орієнтуватися у порядку відбору цінних паперів до інвестиційного портфелю (К-12, 13); обґрунтування доцільності вкладення коштів у певні види цінних паперів (В-22,26); обґрунтування структури і формування портфелю цінних паперів (В-23,27)

Кваліфікаційні характеристики, якими мають володіти студенти освітньо-кваліфікаційного рівня "бакалавр" після опанування навчальної дисципліни "Фінансовий ринок"

Знання	Уміння	Комунікація	Автономність і відповідальність
Компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі фінансового ринку, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики			
Концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень в галузі фінансового ринку	Розв'язання складних непередбачуваних задач і проблем у сфері фінансового ринку та/або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів та інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів	Донесення до фахівців і не фахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі фінансового ринку	Управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах у галузі фінансового ринку
	Критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності в галузі фінансового ринку	Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію у галузі фінансового ринку	Відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб; Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час лекційних занять, при виконанні практичних завдань, вирішенні завдань з вибору окремих видів фінансових інструментів та послуг, дискусій на

семінарських заняттях з перспектив розвитку фінансового ринку України, при виконанні індивідуальних домашніх завдань.

2. Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами

Тематичний план дисципліни складається з двох змістовних модулів, кожний з яких об'єднує у собі відносно окремий самостійний блок дисципліни, який пов'язує кілька навчальних елементів дисципліни за змістом, взаємозв'язками та відповідною кількістю годин.

Навчальний процес здійснюється у таких формах: лекційні, семінарські та практичні заняття, самостійна робота студента.

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни наведена у табл. 4.

Таблиця 4

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин, відведених на:			
	всього	лекції	практичні заняття	самостійну роботу
Змістовний модуль 1. Основи функціонування фінансового ринку				
Тема 1. Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці	10	2	2	6
Тема 2. Регулювання фінансового ринку	14	4	4	6
Тема 3. Фінансові посередники	17	4	6	7
Тема 4. Процентні ставки та їх структура	12	2	4	6
Тема 5. Ризик і ціна капіталу	12	2	4	6
Разом годин за модулем 1	65	14	20	31
Змістовний модуль 2. Основні складові фінансового ринку				
Тема 6. Ринок облігацій як складова ринку капіталів	12	2	4	6
Тема 7. Ринок пайових цінних паперів	12	2	4	6
Тема 8. Ринок похідних фінансових інструментів	10	2	2	6
Тема 9. Грошовий ринок і ринок банківських позик	10	2	2	6
Тема 10. Валютний ринок	10	2	2	6
Тема 11. Фондова біржа та біржові операції	12	4	4	6
Тема 12. Фундаментальний і технічний аналіз	13	2	4	7

Разом годин за модулем 2	79	14	22	43
Усього годин	144	28	42	74

Змістовний модуль 1. Основи функціонування фінансового ринку

Тема 1. Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці

Місце фінансового ринку в фінансовій системі. Передумови виникнення фінансового ринку. Сутність фінансового ринку, його структура. Функції фінансового ринку.

Суб'єкти та об'єкти фінансового ринку.

Тема 2. Регулювання фінансового ринку

Необхідність державного регулювання фінансового ринку. Мета та форми здійснення державного регулювання ринку фінансових послуг. Порядок регулювання кредитного ринку. Державне регулювання фондового ринку України. Політика держави на валютному ринку. Саморегулювні організації професійних учасників фінансового ринку.

Тема 3. Фінансові посередники

Сутність фінансового посередництва. Функції фінансових посередників.

Становлення ринку банківських послуг. Класифікація типів банків, їх характеристика. Банки та банківські об'єднання.

Небанківські фінансові інститути: фінансові, лізингові, факторингові, страхові компанії, кредитні спілки, інститути спільного інвестування, довірчі товариства, компанії з управління активами, ломбарди, пенсійні фонди.

Інфраструктура фінансового ринку.

Тема 4. Процентні ставки та їх структура

Сутність та види процентних ставок. Фактори, що впливають на розмір процентних ставок. Процентна політика Національного банку України. Основні принципи визначення облікової ставки НБУ. Процентні ставки НБУ. Структура процентних ставок.

Тема 5. Ризик і ціна капіталу

Поняття і класифікація фінансових ризиків. Методи оцінки ризику на фінансовому ринку. Методи управління фінансовими ризиками.

Основні методичні підходи, що використовуються при оцінці капіталу: дохідний підхід, витратний підхід, порівняльний підхід. Основи теорії вартості грошей у часі. Фактори, що впливають на вартість капіталу у часі.

Змістовний модуль 2. Основні складові фінансового ринку

Тема 6. Ринок облігацій як складова ринку капіталів

Поняття та структура ринку капіталів. Сутність та класифікація цінних паперів. Роль боргових цінних паперів в економіці. Характеристика видів і типів облігацій. Порядок емісії, розміщення та обігу облігацій. Порядок визначення ринкової ціни облігацій.

Характеристика інших видів боргових цінних паперів: казначейських зобов'язань, ощадних сертифікатів, векселів.

Тема 7. Ринок пайових цінних паперів

Поняття і види пайових цінних паперів.

Поняття і види акцій. Порядок емісії, розміщення та обігу акцій. Визначення ринкової ціни акцій.

Поняття інвестиційних сертифікатів. Порядок емісії, розміщення та обігу інвестиційних сертифікатів.

Тема 8. Ринок похідних фінансових інструментів

Сутність похідних цінних паперів. Функції похідних фінансових інструментів. Критерії віднесення фінансового інструменту до групи похідних. Класифікація похідних цінних паперів.

Поняття та види опціонів. Поняття та види форвардів. Поняття та види ф'ючерсів. Інші види похідних фінансових інструментів: свопи, депозитарні розписки, варанти.

Тема 9. Грошовий ринок і ринок банківських позик

Сутність і структура грошового ринку. Суб'єкти та об'єкти грошового ринку. Сутність облікового ринку та його особливості. Інструменти облікового ринку.

Характеристика міжбанківського ринку. Міжбанківські депозити. Міжбанківські кредити. Міжбанківські позики.

Тема 10. Валютний ринок

Сутність і структура валютного ринку.

Валютний курс. Фактори, що впливають на валютний курс. Методи котирування. Конвертованість. Типи конвертованості. Резервні валюти.

Валютні операції. Валютний арбітраж.

Система валютного регулювання і курсова політика в Україні.

Тема 11. Фондова біржа та біржові операції

Місце фондової біржі на ринку цінних паперів. Поняття та функції фондової біржі.

Умови допуску цінних паперів до котирування на фондовій біржі.

Біржові операції та їх класифікація. Біржова угода.

Поняття біржових індексів і методи їх визначення.

Тема 12. Фундаментальний і технічний аналіз

Основні теорії прогнозування цін на ринку цінних паперів. Фундаментальний аналіз ринку цінних паперів. Показники, що використовуються при фундаментальному аналізі. Рейтинг цінних паперів. Технічний аналіз ринку цінних паперів. Основні теорії та принципи технічного аналізу.

3. Плани лекцій

Змістовний модуль 1. Основи функціонування фінансового ринку

Тема 1. Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці

1.1. Сутність фінансового ринку та його значення для економіки.

1.2. Функції фінансового ринку.

1.3. Класифікація фінансового ринку.

1.4. Суб'єкти фінансового ринку.

1.5. Характеристика об'єктів фінансового ринку.

Література: [1 – 4; 16; 44].

Тема 2. Регулювання фінансового ринку

2.1. Необхідність державного регулювання фінансового ринку.

2.2. Регулювання кредитного ринку.

2.3. Державне регулювання фондового ринку України.

2.4. Політика держави на валютному ринку.

2.5. Саморегульвні організації професійних учасників фінансового ринку.

Література: [1 – 4; 16; 30; 31; 36; 38; 44].

Тема 3. Фінансові посередники

3.1. Загальне поняття фінансового посередництва.

3.2. Банківська система ринку фінансових послуг в Україні.

3.3. Небанківські фінансові інститути.

3.4. Інфраструктура фінансового ринку.

Література: [1 – 3; 5; 16; 28; 29; 32; 33; 37; 44].

Тема 4. Процентні ставки та їх структура

4.1. Сутність та види процентних ставок.

4.2. Фактори, що впливають на розмір процентних ставок.

4.3. Процентна політика Національного банку України.

4.4. Структура процентних ставок.

Література: [1; 3; 16; 24; 44].

Тема 5. Ризик і ціна капіталу

5.1. Поняття і класифікація фінансових ризиків.

5.2. Методи оцінки ризику на фінансовому ринку.

5.3. Методи управління фінансовими ризиками.

5.4. Майбутня і поточна вартість фінансових інструментів.

5.5. Основні методичні підходи до оцінки капіталу.

Література: [1 – 3; 16; 46; 44].

Змістовний модуль 2. Основні складові фінансового ринку

Тема 6. Ринок облігацій як складова ринку капіталів

6.1. Поняття та структура ринку капіталів.

6.2. Сутність та класифікація цінних паперів.

6.3. Роль боргових цінних паперів в економіці.

6.4. Характеристика видів і типів облігацій.

6.5. Порядок визначення ринкової ціни облігацій.

6.6. Характеристика інших видів боргових цінних паперів.

Література: [1 – 3; 5; 6; 9; 16; 17; 35; 43; 44].

Тема 7. Ринок пайових цінних паперів

- 7.1. Поняття і види пайових цінних паперів.
- 7.2. Поняття і види акцій.
- 7.3. Порядок емісії, розміщення та обігу акцій.
- 7.4. Визначення ринкової ціни акцій.
- 7.5. Поняття інвестиційних сертифікатів.
- 7.6. Порядок емісії, розміщення та обігу інвестиційних сертифікатів.

Література: [1 – 3; 5; 8; 16; 17; 21; 23; 24; 32; 43; 44].

Тема 8. Ринок похідних фінансових інструментів

- 8.1. Сутність та функції похідних цінних паперів.
- 8.2. Класифікація похідних цінних паперів.
- 8.3. Поняття та види опціонів.
- 8.4. Поняття та види форвардів.
- 8.5. Поняття та види ф'ючерсів.
- 8.6. Інші види похідних фінансових інструментів: свопи, депозитарні розписки, варанти.

Література: [1 – 3; 5; 16; 24; 30; 43; 44].

Тема 9. Грошовий ринок і ринок банківських позичок

- 9.1. Сутність і структура грошового ринку.
- 9.2. Суб'єкти та об'єкти грошового ринку.
- 9.3. Характеристика облікового ринку та його особливості.
- 9.4. Міжбанківський ринок як складова грошового ринку.

Література: [1 – 3; 9; 49].

Тема 10. Валютний ринок

- 10.1. Сутність і структура валютного ринку.
- 10.2. Валютні операції.
- 10.3. Система валютного регулювання і курсова політика в Україні.

Література: [1 – 3; 16; 18; 22; 46; 36; 44].

Тема 11. Фондова біржа та біржові операції

- 11.1. Місце фондової біржі на ринку цінних паперів. Поняття та функції фондової біржі.
- 11.2. Умови допуску цінних паперів до котирування на фондовій біржі.

11.3. Біржові операції та їх класифікація. Біржова угода.

11.4. Поняття біржових індексів і методи їх визначення.

Література: [1 – 3; 5; 6; 16; 21; 44].

Тема 12. Фундаментальний і технічний аналіз

12.1. Основні теорії прогнозування цін на ринку цінних паперів.

12.2. Фундаментальний аналіз ринку цінних паперів.

12.3. Основні теорії та принципи технічного аналізу.

Література: основна [1; 2; 3]; додаткова [16; 40; 44].

4. Плани семінарських та практичних занять

Закріплення лекційного матеріалу та матеріалу, що винесений на самостійне вивчення проводиться на семінарах та практичних заняттях.

Семінарське заняття – форма навчального заняття, спрямована на закріплення студентом теоретичних знань, отриманих як на лекційних заняттях, так у процесі самостійного вивчення матеріалу, а також під час виконання індивідуальних домашніх завдань. У процесі проведення семінарського заняття організується дискусія навколо попередньо визначених тем, до яких студенти готують тези виступів, а також проблемні питання, відповіді на які мають бути знайдені у ході обговорення.

Практичне заняття – форма навчального заняття, на якому відбувається формування вмінь та навичок виконання певних видів практичних робіт: визначення майбутньої та поточної вартості фінансових інструментів, їх ринкової ціни, проведення фундаментального та технічного аналізу, опрацювання нормативно-правових актів, які регламентують функціонування фінансового ринку.

У процесі практичного заняття студенти самостійно або у малих групах (після попереднього пояснення викладача) вирішують запропоновані завдання різного рівня складності. Наприкінці заняття з метою виявлення ступеня засвоєння студентами матеріалу викладач перевіряє та оцінює результати роботи, підводить підсумки її виконання.

У межах дисципліни "Фінансовий ринок" з метою досягнення комплексності і системності знань і умінь студентів доцільно в рамках

одного навчального заняття поєднувати елементи семінарського і практичного заняття.

План проведення семінарських занять наведений у табл. 5.

План проведення семінарських занять

Назва теми	Перелік питань до опрацювання	Кількість годин	Література
Змістовний модуль 1. Основи функціонування фінансового ринку			
1	2	3	4
Тема 1. Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність фінансового ринку та його значення для економіки. 2. Класифікація фінансового ринку. 3. Суб'єкти фінансового ринку. 4. Характеристика об'єктів фінансового ринку 	2	[1 – 416; 44]
Тема 2. Регулювання фінансового ринку	<ol style="list-style-type: none"> 1. Необхідність державного регулювання фінансового ринку. 2. Регулювання кредитного ринку. 3. Державне регулювання фондового ринку України. 4. Політика держави на валютному ринку. 5. Саморегулівні організації професійних учасників фінансового ринку 	4	[1 – 4; 16; 30; 31; 36; 38; 44]
Тема 3. Фінансові посередники	<ol style="list-style-type: none"> 1. Загальне поняття фінансового посередництва. 2. Банківська система ринку фінансових послуг в Україні. 3. Небанківські фінансові інститути. 4. Інфраструктура фінансового ринку 	6	[1 – 3; 5; 16; 28; 29; 32; 33; 37; 44]
Тема 4. Процентні ставки та їх структура	<ol style="list-style-type: none"> 4.1. Сутність та види процентних ставок. 4.2. Фактори, що впливають на розмір процентних ставок. 4.3. Процентна політика Національного банку України. 4.4. Структура процентних ставок 	4	[1; 3; 16; 24; 44]

1	2	3	4
Тема 5. Ризик і ціна капіталу	1. Поняття і класифікація фінансових ризиків. 2. Методи оцінки ризику на фінансовому ринку. 3. Методи управління фінансовими ризиками. 4. Майбутня і поточна вартість фінансових інструментів. 5. Основні методичні підходи до оцінки капіталу	4	[1 – 3; 16; 46; 44]
Змістовний модуль 2. Основні складові фінансового ринку			
Тема 6. Ринок облігацій як складова ринку капіталів	1. Поняття та структура ринку капіталів. 2. Сутність та класифікація цінних паперів. 3. Роль боргових цінних паперів в економіці. 4. Характеристика видів і типів облігацій. 5. Порядок емісії, розміщення та обігу облігацій. 6. Порядок визначення ринкової ціни облігацій. 7. Характеристика інших видів боргових цінних паперів	4	[1 – 3; 5; 6; 9; 16; 17; 35; 43; 44]
Тема 7. Ринок пайових цінних паперів	1. Поняття і види пайових цінних паперів. 2. Поняття і види акцій. 3. Порядок емісії, розміщення та обігу акцій. 4. Визначення ринкової ціни акцій. 5. Поняття інвестиційних сертифікатів. 6. Порядок емісії, розміщення та обігу інвестиційних сертифікатів	4	[1 – 3; 5; 8; 16; 17; 21; 23; 24; 32; 43; 44]
Тема 8. Ринок похідних фінансових інструментів	1. Сутність та функції похідних цінних паперів. 2. Класифікація похідних цінних паперів. 3. Поняття та види опціонів. 4. Поняття та види форвардів. 5. Поняття та види ф'ючерсів. 6. Інші види похідних фінансових інструментів: свопи, депозитарні розписки, варанти	2	[1 – 3; 5; 16; 24; 30; 43; 44]

Закінчення табл. 5.1

1	2	3	4
Тема 9. Грошовий ринок і ринок банківських позичок	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність і структура грошового ринку. 2. Суб'єкти та об'єкти грошового ринку. 3. Характеристика облікового ринку та його особливості. 4. Міжбанківський ринок як складова грошового ринку 	2	[1 – 3; 9; 49]
Тема 10. Валютний ринок	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність і структура валютного ринку. 2. Валютні операції. 3. Система валютного регулювання і курсова політика в Україні 	2	[1 – 3; 16; 18; 22; 46; 36; 44]
Тема 11. Фондова біржа та біржові операції	<ol style="list-style-type: none"> 1. Місце фондової біржі на ринку цінних паперів. Поняття та функції фондової біржі. 2. Умови допуску цінних паперів до котирування на фондовій біржі. 3. Біржові операції та їх класифікація. Біржова угода. 4. Поняття біржових індексів і методи їх визначення 	4	[1 – 3; 6; 16; 21; 44]
Тема 12. Фундаментальний і технічний аналіз	<ol style="list-style-type: none"> 1. Основні теорії прогнозування цін на ринку цінних паперів. 2. Фундаментальний аналіз ринку цінних паперів. 3. Основні теорії та принципи технічного аналізу 	4	[1 – 3; 16; 40; 44]
Разом годин		48	

Практичні завдання

Змістовний модуль 1. Основи функціонування фінансового ринку

Тема 1. Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці

Завдання 1

Побудувати схему співвідношення фінансових відносин із загальною системою суспільних відносин.

Тема 2. Регулювання фінансового ринку

Завдання 1

Розробити структурно-логічну схему здійснення державного регулювання ринку фінансових послуг на основі опрацювання Закону України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринку фінансових послуг".

Завдання 2

На основі Закону України "Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні" розробити блок-схему, яка б, з одного боку, відображала структуру цього Закону, а, з іншого боку, змальовувала б комплексну систему державного регулювання ринку цінних паперів як цілісне явище.

Тема 3. Фінансові посередники

Завдання 1

На основі опрацювання чинної нормативно-правової бази побудувати аналітичну таблицю порівняльних характеристик існуючих видів фінансових посередників.

Тема 4. Процентні ставки та їх структура

Завдання 1

Українській інвестор має намір інвестувати кошти на період 1 рік. Процентна річна ставка за державними облігаціями України складає 3 %, а за облігаціями Великобританії – 5 %. Валютний курс складає 15 грн за 1 фунт стерлінгів. Яку фактичну дохідність отримає український

інвестор, який вклав 10 000 грн в англійські облігації, якщо валютний курс через рік зміниться і складатиме 18 грн за 1 фунт стерлінгів.

Завдання 2

Було придбано акцію за 100 грн. Протягом року на неї були нараховані дивіденди у розмірі 5 грн. Прогнозна ринкова ціна на цю акцію в кінці року складає 120 грн.

1. Розрахувати очікувану ставку дохідності.
2. Розрахувати реальну ставку дохідності за умови, що на кінець року ціна акції складала 95 грн.

Тема 5. Ризик і ціна капіталу

Завдання 1

На депозитний вклад внесено 15 000 грн. Визначте нарощену протягом року суму, якщо нараховується складна ставка процентів, проценти нараховуються раз на квартал. Процентна ставка (в річних) за I – IV квартали відповідно дорівнює 15 %; 15,5 %; 16,2 %; 17,3 %. Зробіть висновки.

Завдання 2

Позику в розмірі 100 000 грн було надано на 3 міс. під 16 % річних. У кінці першого місяця погашається 30 % позики, другого – 35 %, третього – 35 % позики. Визначте тривалість позики та проценти, сплачені за позикою, якщо проценти сплачуються щомісяця. Зробіть відповідні висновки.

Змістовний модуль 2. Основні складові фінансового ринку

Тема 6. Ринок облігацій як складова ринку капіталів

Завдання 1

Якою буде поточна доходність і доходність при погашенні двохрічної облігації, яку було придбано за 500 грн, з купонною доходністю 5 % на рік?

Завдання 2

Кошти вкладено в без купонну облігацію з доходністю 6 % терміном погашення 20 років і номіналом 1 000 грн. У наступний день ринкові процентні ставки зросли до 7 %, що призвело до підвищення доходності облігації до 7 %. Яким буде розмір пропорційної зміни ціни облігації?

Тема 7. Ринок пайових цінних паперів

Завдання 1

В наступному році очікувалася виплата по акціях ВАТ "Веселка" у розмірі – 3 грн на акцію. На майбутнє передбачається очікується приріст дивідендів на півні 7 % на рік. Якою має бути ринкова облова ставка, якщо поточна ціна акції складає 30 грн.

Завдання 2

Для оцінки акцій використано модель дисконтування дивідендів з постійним зростанням. Передбачається, що очікуваний розмір чистого прибутку в розрахунку на акцію складатиме 100 грн, коефіцієнт утримання прибутку – 75 % на рік, а ринкова облікова ставка – 17 %. Якою буде ціна акцій? Якою буде чиста приведена вартість майбутніх інвестицій?

Тема 8. Ринок похідних фінансових інструментів

Завдання 1

Ставка з фінансування дорівнює процентній ставці з інвестування і становить 11 % річних. Дохідність активу – 9,5 % річних. Визначте теоретичну форвардну ціну, якщо ціна спот активу на початок періоду становить 40 грн, дата поставки – через 6 міс. Зробіть відповідні висновки.

Завдання 2

Визначте вигоди/втрати власника альтернативного опціону PUT, якщо страйкові ціни базових активів А і В відповідно дорівнюють 70 грн і 95 грн, ціни спот на дату виконання опціону – 80 грн, 103 грн, сплачена премія – 5 грн. Зробіть відповідні висновки.

Тема 9. Грошовий ринок і ринок банківських позичок

Завдання 1

Визначте загальну та середньозважену дохідність кредитних операцій за квартал, якщо протягом кварталу було надано три кредити: 25 000 грн на 3 міс. під 17 % річних; 50 000 грн на 2 міс. під 17,6 % річних; 68 000 грн на 1 міс. під 16 % річних. Зробіть відповідні висновки.

Завдання 2

На депозитний вклад внесено 15 000 грн. Визначте нарощену протягом року суму, якщо нараховується складна ставка процентів, проценти нараховуються раз на квартал. Процентна ставка (річна) за I – IV квартали відповідно дорівнює 15 %; 15,5 %; 16 %; 17 %. Зробіть висновки.

Тема 10. Валютний ринок

Завдання 1

За умови, що валютний курс гривні до долара США дорівнює 7,5 грн за 1 доллар США, процентна ставка для гривневих інвестицій складає 7 % річних, а процентна ставка для інвестицій у американських доларах дорівнює 4 % річних, визначити, яким має бути обмінний курс гривні до американського долара через рік, щоб інвестиції вийшли на рівень беззбитковості.

Завдання 2

На валютному ринку встановилися такі курси: 7,5 грн за 1 американський доллар і 12,7 грн за 1 ЄВРО. Який валютний курс має існувати між долларом та ЄВРО?

Тема 11. Фондова біржа та біржові операції

Завдання 1

Розробіть стратегію хеджування опціонними контрактами для учасника ринку, що має намір через 3 місяці продати на ринку актив А і очікує падіння цін на нього.

Визначте виграші/втрати від проведення операції, якщо страйкова ціна активу А становить 100 грн, премія – 5 грн. Дата виконання – через 3 міс. Ціна спот на дату виконання становить:

- а) 93 грн;
- б) 103 грн.

Зробіть висновки.

Тема 12. Фундаментальний і технічний аналіз

Завдання 1

Проводиться дослідження акцій, для яких коефіцієнт "бета" дорівнює 0,5. Якою має бути відповідно до цінової моделі ринка капіталу очікувана ставка доходності в цьому випадку?

Завдання 2

Яким би було значення коефіцієнта "альфа" для всіх портфель цінних паперів, якби цінова модель ринка капіталу повністю підтверджу-валася на практиці?

5. Самостійна робота студентів

Вивчення навчальної дисципліни передбачає самостійну підготовку студентами навчальних матеріалів до семінарів, практичних занять; виконання навчальних завдань з тієї чи іншої теми заняття, курсу: практичні вправи, контрольні завдання, виконання індивідуальних домашніх завдань.

Форми самостійної роботи студентів:

Опрацювання державних нормативних джерел, підручників та навчальних посібників, монографій, словників.

Опрацювання лекційного матеріалу.

Реферування наукових статей та інших друкованих джерел.

Підготовка до виступів на семінарах.

Виконання індивідуальних домашніх завдань.

Виконання практичних вправ.

Підготовка до проміжного та підсумкового контролю знань.

Загальна кількість годин, відведених для проведення самостійної роботи студентів, складає 74 години.

Перелік завдань для самостійного опрацювання подано в табл. 6.

Таблиця 6

Перелік завдань для самостійного опрацювання

Назва теми	Завдання для самостійного опрацювання	Кількість годин	Рекомендована література
1	2	3	4
Змістовний модуль 1. Основи функціонування фінансового ринку			
Тема 1. Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці	Ознайомитися з основними передумовами виникнення фінансового ринку в Україні, визначити місце фінансового ринку в фінансовій системі і в економіці в цілому	6	[1 – 4; 16; 44]
Тема 2. Регулювання фінансового ринку	Ознайомитися із законами України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринку фінансових послуг", "Про державне регулювання	6	[1 – 4; 16; 30; 31; 36; 38; 44]

	ринку цінних паперів в Україні"		
Тема 3. Фінансові посередники	Опрацювати закони України "Про банки і банківську діяльність", "Про інститути спільного інвестування", "Про кредитні спілки", "Про страхування" з питань правового статусу та правової регламентації діяльності фінансових посередників	7	[1 – 4; 16; 28; 29; 32; 33; 37; 44]
Тема 4. Процентні ставки та їх структура	Ознайомитися із Положенням про процентну політику Національного банку України, затвердженим Постановою Правління НБУ № 389 від 18.08.2004 р.	6	[1; 3; 16; 24; 44]

Продовження табл. 6

1	2	3	4
Тема 5. Ризик і ціна капіталу	Ознайомитися з поняттям і класифікацією ризиків, опрацювати Методичні вказівки з інспектування банків "Система оцінки ризиків" та Методичні рекомендації щодо організації та функціонування систем ризик-менеджменту в банках України	6	[1 – 3; 16; 46; 44]
Змістовний модуль 2. Основні складові фінансового ринку			
Тема 6. Ринок облігацій як складова ринку капіталів	Ознайомитися з положеннями Закону України "Про цінні папери та фондовий ринок" щодо поняття та видів облігацій	6	[1 – 3; 5; 6; 9; 16; 17; 35; 43; 44]
Тема 7. Ринок пайових цінних паперів	Ознайомитися з положеннями законів України "Про цінні папери та фондовий ринок", "Про інститути спільного інвестування", "Про акціонерні товариства" щодо поняття та видів акцій та інвестиційних сертифікатів, порядку їх емісії, розміщення та обігу	6	[1 – 3; 5; 8; 16; 17; 21; 23; 24; 32; 43; 44]
Тема 8. Ринок похідних фінансових інструментів	Ознайомитися з положеннями Закону України "Про цінні папери та фондовий ринок", Закону України "Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні", Податкового кодексу України та Методичних рекомендацій щодо організації та функціонування систем ризик-менеджменту в банках України, схвалених Постановою Правління	6	[1 – 3; 5; 16; 24; 30; 43; 44]

	НБУ № 361 від 02.08.2004 р. щодо поняття та видів похідних цінних паперів, похідних фінансових інструментів, деривативів		
Тема 9. Грошовий ринок і ринок банківських позик	Проаналізувати розвиток вітчизняного грошового ринку. Визначити відмінності між ломбардним та обліковим кредитами	6	[1 – 3; 9; 49]
Тема 10. Валютний ринок	Ознайомитися з тенденціями розвитку валютного ринку. Визначити, як впливає рівень конвертованості валюти на можливості учасників ринку щодо здійснення операцій з валютою. Ознайомитись з можливістю використання похідних інструментів на валютному ринку	6	[1 – 3; 16; 18; 22; 46; 36; 44]

Закінчення табл. 6

1	2	3	4
Тема 11. Фондова біржа та біржові операції	Ознайомитися з положеннями Закону України "Про цінні папери та фондовий ринок" щодо поняття фондової біржі, її правового статусу та порядку функціонування	6	[1 – 3; 5; 6; 16; 21; 44]
Тема 12. Фундаментальний і технічний аналіз	Ознайомитися з методикою фундаментального та технічного аналізу ринку цінних паперів, методами оцінки цінних паперів та їх інвестиційних якостей	7	[1 – 3; 16; 40; 44]

Індивідуальне домашнє завдання (ІДЗ) має своєю метою систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із дисципліни, розвиток навичок самостійної роботи із нормативно-правовою базою, літературними джерелами, статистичними даними.

Студенти обирають тему ІДЗ за власним розсудом, але вона має відповідати напрямкам, розглянутим у лекційному матеріалі та поглиблювати знання з дисципліни "Фінансовий ринок". При цьому робота має бути спрямованою на вирішення певної проблеми чи висловлення особистого погляду автору роботи на питання, яке розглядається в роботі, та носити практичну направленість.

Перелік запропонованих напрямків для розгляду:

1. Аналіз діяльності фінансових посередників в Україні і світі (за видами).
2. Аналіз діяльності професійних учасників ринку цінних паперів (за видами).
3. Допуск цінних паперів до котирування на фондових біржах.
4. Аналіз основних біржових індексів України.
5. Аналіз основних світових біржових індексів України.

Індивідуальне завдання складається з: титульної сторінки; змісту; вступу; основної частини; висновку; списку використаної літератури; додатків.

Обсяг ІДЗ повинен становити 10 – 15 друкованих сторінок.

Підготовка якісних індивідуальних навчально-дослідних завдань є обов'язковою умовою отримання студентом позитивної підсумкової оцінки з даної навчальної дисципліни.

6. Контрольні запитання для самодіагностики

Змістовний модуль 1. Основи функціонування фінансового ринку

1. Що становить фінансовий ринок? Які функції виконує?
2. Визначте структуру фінансового ринку.
3. Яке значення валютного ринку у системі фінансового ринку?
4. Яке значення кредитного ринку у системі фінансового ринку?
5. Яке місце посідає ринок цінних паперів у системі фінансового ринку?
6. За якими критеріями можна класифікувати фінансові ринки?
7. У чому полягають відмінності між інструментами позики і інструментами власності?
8. У чому полягає відмінність первинного і вторинного ринків?
9. Які основні суб'єкти фінансового ринку?
10. Які властивості мають цінні папери?
11. У чому проявляється тотожність грошей і цінних паперів, у чому їх розбіжність?
12. Які основні напрямки та форми державного регулювання фінансового ринку?
13. На який виконавчий орган покладено регулювання ринку фінансових послуг в Україні і які в нього компетенції?

14. На який виконавчий орган покладено регулювання кредитного ринку України?

15. У яких формах здійснюється державне регулювання діяльності банків?

16. Яким чином здійснюється державне регулювання фондового ринку України?

17. Які повноваження має комісія з цінних паперів та фондового ринку?

18. Назвіть головний контролюючий орган валютного регулювання і контролю в Україні. Які ще органи здійснюють контроль валютного ринку?

19. Охарактеризуйте методи валютного регулювання.

20. Які компетенції покладено на Національний банк України у сфері валютного регулювання?

21. Що становлять фінансові посередники? На які основні групи вони поділяються?

22. Назвіть складові банківської системи України.

23. Які складові відносяться до системи Національного банку?

24. Що собою представляють банки та як їх класифікують?

25. Які основні операції виконують комерційні банки?

26. Дайте характеристику типам об'єднань, що можуть створюватися за участю банків.

27. Назвіть основні види небанківських фінансових інститутів, що діють на території України. Які основні форми їх діяльності?

28. Охарактеризуйте поняття та порядок функціонування кредитних спілок.

29. У чому полягають відмінності між кредитними спілками та іншими депозитними інститутами?

30. У чому полягає сутність інститутів спільного інвестування?

31. Що таке процентні ставки?

32. Які існують види процентних ставок?

33. Які фактори впливають на розмір процентних ставок?

34. В чому полягає мета процентної політики НБУ?

35. Які види процентних ставок встановлюються НБУ?

36. Керуючись якими принципами НБУ встановлює розмір облікової ставки?

37. Який порядок встановлення процентних ставок НБУ?

38. Яка структура процентних ставок?

39. В чому полягає сутність фінансового ризик?
40. Надайте класифікацію фінансовим ризикам.
41. В чому полягає відмінність кредитного і процентного ризиків?
42. Які існують методики оцінки ризику на фінансовому ринку?
43. Що становить процес управління ризиком?
44. Які фактори впливають на рівень ризику?
45. Які основні методи управління ризиком?
46. Які існують способи зниження ступеня ризику?
47. Дайте характеристику принципам вартості грошей.
48. Які існують основні методичні підходи до оцінки капіталу?
49. Розкрийте основні положення теорії вартості грошей у часі.
50. Які фактори впливають на вартість капіталу у часі?

Змістовний модуль 2. Основні складові фінансового ринку

1. Чому і як почалася торгівля цінними паперами у світі та в Україні?
2. Дайте класифікацію суб'єктів фондового ринку. Які їх цілі?
3. Поняття цінних паперів, їх ознаки та характеристика.
4. Які цінні папери емітуються в Україні?
5. За якими ознаками здійснюється класифікація цінних паперів?
6. Охарактеризуйте основні види цінних паперів.
7. Що таке облігація? Які існують види облігацій?
8. Який порядок емісії, розміщення та обігу облігацій?
9. Що таке акція? Які види акцій існують?
10. Які відмінності привілейованих акцій від простих акцій?
11. Який порядок емісії, розміщення та обігу акцій?
12. В чому полягають відмінності акцій від облігацій?
13. У чому відмінність привілейованих акцій від облігацій?
14. Що таке інвестиційний сертифікат?
15. Який порядок емісії, розміщення та обігу інвестиційних сертифікатів?
16. Що таке похідні цінні папери? Що таке похідні фінансові інструменти?
17. За якими критеріями цінні папери відносяться до похідних?
18. Які існують види похідних цінних паперів?
19. Що таке СВОП? Які існують види СВОПів?
20. Що таке опціони? Які існують види опціонів?

21. У чому відмінність між ф'ючерсом і форвардом?
22. Які депозитарні розписки існують у світі?
23. Розкрийте суть ордера, варанта та купона.
24. Визначте місце грошового ринку в системі фінансового ринку.
25. Які фінансові інститути діють на грошовому ринку?
26. Визначте структуру грошового ринку.
27. Надайте характеристику грошовому ринку.
28. Яка інституційна структура облікового ринку?
29. Які види операцій здійснює Національний банк України на грошовому ринку?
30. Дайте характеристику операціям облікового ринку.
31. Охарактеризуйте інструменти облікового ринку.
32. Яку роль відіграє міжбанківський ринок у складі грошового ринку?
33. Що таке валютний ринок? Що є об'єктом купівлі-продажу на цьому ринку?
34. За якими ознаками класифікують валютні ринки?
35. Назвіть основних учасників валютного ринку.
36. Які операції виконують комерційні банки на валютному ринку?
37. Які функції покладено на брокерські фірми?
38. Як впливає рівень конвертованості валюти на можливості учасників ринку щодо здійснення операцій з валютою?
39. Назвіть фактори, що впливають на валютний курс.
40. Дайте характеристику операціям, пов'язаним з рухом іноземної валюти.
41. Що таке фондова біржа? Який порядок її функціонування?
42. Які операції здійснюються на фондовій біржі?
43. Яким чином обертаються бездокументарні цінні папери?
44. Що таке фондові індекси, для чого вони використовуються?
45. Що таке фондові рейтинги?
46. Що таке дисконтний цінний папір і як вирахувати мінімальний розмір дисконту при продажу такого цінного папера?
47. Що таке ринкова та внутрішня ціна цінного папера? При якому співвідношенні внутрішньої і ринкової ціни інвестору є сенс купувати цінні папери?
48. Які існують теорії прогнозування цін на фондовому ринку?
49. Розкрити сутність фундаментального аналізу ринку цінних паперів.
50. Розкрити сутність технічного аналізу ринку цінних паперів.

7. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи у формі індивідуальних занять, консультацій, перевірки та захисту завдань, що винесені на поточний контроль тощо.

Індивідуально-консультативна робота з теоретичної частини дисципліни проводиться у вигляді:

індивідуальних консультацій (запитання – відповідь стосовно проблемних питань теоретичного матеріалу дисципліни);

групових консультацій (розгляд типових прикладів, практики впровадження та використання нових методів та методик у виробничу практику).

Індивідуально-консультативна робота з практичної частини дисципліни проводиться у вигляді:

індивідуальних консультацій (розгляд практичних завдань стосовно яких виникли запитання);

групових консультацій (розгляд практичних ситуацій, рольових ігор, які потребують колективного обговорення).

8. Методики активізації процесу навчання

При викладанні дисципліни для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій. Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни наведений у табл. 7.

Таблиця 7

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни

Тема	Практичне застосування навчальних технологій
1	2
Тема 1. Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці	Міні-лекція з питання "Співвідношення понять <i>фінансовий ринок</i> і <i>ринок фінансових послуг</i> , семінар-дискусія "Проблеми функціонування фінансового ринку в Україні"
Тема 2. Регулювання	Міні-лекція з питання "Створення мега-регулятора на

фінансового ринку	фінансовому ринку", семінар-дискусія "Сучасні проблеми державного регулювання фінансового ринка"
Тема 3. Фінансові посередники	Міні-лекція з питання "Особливості правового забезпечення платоспроможності фінансових посередників", семінар-дискусія "Порівняльний аналіз діяльності різних видів фінансових посередників"
Тема 4. Процентні ставки та їх структура	Ситуаційні завдання із розрахунку процентних ставок
Тема 5. Ризик і ціна капіталу	Міні-лекція з питання "Підходи до оцінки вартості капіталу", кейс "Управління ризиками", ситуаційні завдання із оцінки ризиків та визначення ціни капіталу.
Тема 6. Ринок облігацій як складова ринку капіталів	Міні-лекція з питання "Проблеми вексельного обігу в Україні", ситуаційні завдання із визначення доходності, ринкової ціни облігацій
Тема 7. Ринок пайових цінних паперів	Міні-лекція з питання "Особливості приватного та публічного розміщення акцій. IPO", ситуаційні завдання із визначення доходності, ринкової ціни акцій, інвестиційних сертифікатів
Тема 8. Ринок похідних фінансових інструментів	Проблемна лекція "Проблеми використання похідних фінансових інструментів в Україні", кейс "Похідні фінансові інструменти", ситуаційне завдання "Використання похідних фінансових інструментів у господарській діяльності"

Закінчення табл. 7

1	2
Тема 9. Грошовий ринок і ринок банківських позик	Кейс "Вплив Національного банку України на грошовий ринок", ситуаційні завдання із розрахунку доцільності залучення коштів за допомогою грошового ринку та ін.
Тема 10. Валютний ринок	Міні-лекція з питання "Курсова політика НБУ на валютному ринку", ситуаційні завдання щодо визначення доходності проведення конвертаційних операцій
Тема 11. Фондова біржа та біржові операції	Міні-лекція з питання "Тенденції розвитку біржової торгівлі в Україні", семінар-дискусія "Місце позабіржової торгівлі у фінансовому ринку", ділова гра "Фондова біржа та біржові операції"
Тема 12. Фундаментальний і технічний аналіз	Проблемна лекція "Проблеми прогнозування цін на ринку цінних паперів", кейс "Фондові індекси"

9. Система поточного і підсумкового контролю знань студентів

Система оцінювання результатів успішності засвоєння знань, вмінь, комунікацій, автономності та відповідальності студентів, що відповідає 6 рівню Національної рамки кваліфікацій України з дисципліни "Фінансовий ринок", включає поточний, модульний (відповідно до визначеного змістовного модуля) та підсумковий/семестровий контроль результатів навчання.

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти іспит, – 35 балів).

Модульний контроль проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті *інтегровану* оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля. Модульний контроль проводиться у формі модульних контрольних робіт за відповідний змістовний модуль.

Підсумковий/семестровий контроль проводиться у формі іспиту.

Підсумкова кількість балів за змістовий модуль виставляється: *як сума балів за всіма поточними формами контролю, передбаченими робочою навчальною програмою дисципліни.*

Поточний контроль здійснюється у таких формах:

Для контролю знань за теоретичною складовою дисципліни у вигляді тестування під час лекційної контрольної роботи (ЛКР) і у теоретичній складовій модульної контрольної роботи (ТМКР).

Для контролю знань за практичною складовою дисципліни у вигляді практичного навчального завдання (ПНЗ), практичної контрольної роботи (ПКР) та практичної складової модульної контрольної роботи (ПМКР).

Контроль знань за складовою дисципліни, що віднесена до самостійної роботи, здійснюється у вигляді **індивідуальних домашніх завдань (ІДЗ), творів, рефератів, есе.**

Індивідуальні домашні завдання – це завдання, які видаються студентам і виконуються ними самостійно при консультуванні викладачем.

Твори та реферати використовуються для повторення й узагальнення навчального матеріалу. Вони дозволяють систематизувати знання студентів та перевірити вміння розкрити тему.

Есе – це твір-роздум невеликого обсягу з вільною композицією, що виражає індивідуальні враження, міркування за конкретним питанням або проблемою.

Підсумковий контроль здійснюється у формі семестрового екзамену.

Семестрові екзамени – це форма оцінки підсумкового засвоєння студентами теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни, що проводиться як контрольний захід. Завданням екзамену є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо. В умовах реалізації компетентісного підходу екзамен оцінює рівень засвоєння студентом компетентностей, що передбачені кваліфікаційними вимогами.

Поточний контроль

На початку вивчення дисципліни лектор повідомляє студентів про наявність робочої навчальної програми, в тому числі її **електронного варіанта**, "Технологічної карти накопичувальних рейтингових балів з навчальної дисципліни", "Рейтинг-плану дисципліни" та розподіл балів за формами та методами навчання (додаток А).

За рішенням кафедри студентам, які брали участь у науково-дослідній діяльності, роботі конференцій, студентських наукових гуртках, підготовці публікацій, а також були переможцями, призерами та учасниками олімпіад з навчальних дисциплін, спеціальності, наукових конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали (до 30 балів, але таким чином, щоб загальна сума балів з навчальної дисципліни не перевищувала 100 балів), які є підставою для звільнення від іспиту.

При виставленні балів за поточний контроль *оцінці підлягають*: рівень засвоєння теоретичних знань та практичних вмінь і навичок з тем, включених до змістових модулів; самостійне опрацювання тем; виконання індивідуальних домашніх завдань, контрольних робіт; написання есе та рефератів.

Результати поточного оцінювання рівня засвоєння знань, вмінь, комунікацій, автономності та відповідальності студентів, відповідно до

рівня Національної рамки кваліфікацій України за семестр і за кожний змістовий модуль, проставляються лектором разом із викладачем, що веде заняття, у електронному журналі та "Журналі обліку успішності студентів" викладача.

Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю (не склав змістовий модуль), має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання за розпорядженням декана відповідно до встановленого терміну.

Студент **не допускається** до складання іспиту, якщо кількість балів, одержаних за результати успішності під час поточного та модульного контролю, відповідно до змістового модуля впродовж семестру в сумі не досягла 35 балів. Після екзаменаційної сесії декан видає розпорядження про ліквідацію академічної заборгованості. У визначені терміни студент добирає залікові бали.

Студент **вважається атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результати підсумкової/семестрової успішності, дорівнює або перевищує 60 балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру (мінімум – 35 балів) та мінімально можлива кількість балів, набраних на іспиті, становить 25 балів.

У випадку, якщо студентом набрано менше 35 балів за поточний контроль, викладач повідомляє завідувача кафедри. Витяг із протоколу засідання кафедри подається декану факультету про недопущення студента до складання іспиту/заліку. Декан видає розпорядження про недопущення студента до складання іспиту/заліку як такого, що *не виконав навчальний план*. У день складання іспиту студенту у відомості успішності записується "*не допущений*". Подальша процедура ліквідації академічної заборгованості здійснюється відповідно до Тимчасового положення Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою, затвердженого наказом ректора ХНЕУ № 1 від 30.08.2013 р.

Семестровий контроль

Семестровий контроль у формі *іспиту* проводиться письмово. На іспит виносяться ключові питання, типові і комплексні задачі,

завдання, що потребують творчої відповіді та вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх при вирішенні практичних завдань.

Результат *іспиту* оцінюється у балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна, що зараховується, – 25 балів).

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час іспиту, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою.

Критерії оцінювання знань студентів

Поточне оцінювання знань здійснюється за кожним модулем окремо. Максимальна кількість балів, що може студент отримати за опанування кожного модуля дисципліни – 30, при чому:

за опанування теоретичної складової (форма контролю – тестування): лекційна контрольна робота – 3 бали, модульна контрольна робота – 6 балів, що сумарно складає **9 балів**;

за опанування практичної складової (форма контролю – письмове практичне завдання – 6 балів; модульна письмова контрольна робота – 6 балів) – **12 балів**;

за опанування СРС студентів (форма контролю: ІДЗ, реферат, твір, есе) – **9 балів**.

Таким чином ураховуючи наявність двох модулів у структурі дисципліни, максимальна кількість балів, що може отримати студент за результатами поточної успішності складає **60 балів**.

Критерії оцінювання зазначених форм контролю подано у табл. 8 – 10, а приклади завдань у додатках Б, В, Д.

Таблиця 8

Критерії оцінювання тестового завдання

Вид контролю	Кількість тестів	Бал за кожну правильну відповідь
ЛКР	6	0,5
ТМКР	12	0,5

Таблиця 9

**Критерії оцінювання практичного навчального завдання,
практичної контрольної роботи та практичної складової
модульної контрольної роботи**

Кількість балів за виконання завдання	Відповідність вирішення завдання зазначеному опису
0	Завдання не вирішено зовсім або вирішено концептуально не правильно
1	При розв'язанні завдання припущені помилки, але загальний підхід до вирішення завдання свідчить про володіння студентом мінімальним рівнем знань з поданого матеріалу
2	Завдання вирішено правильно, використані достатня кількість засобів для досягнення мети, але отримані дані не взаємозв'язані, загальний висновок обґрунтований не повністю
3	Завдання вирішено правильно, використана достатня кількість засобів для досягнення мети, зроблено обґрунтований висновок

Таблиця 10

Критерії оцінювання ІДЗ, реферату, твору, есе

Кількість балів, що отримує студент за виконання завдання	Відповідність вирішення завдання зазначеному опису
1	2
0	Завдання не виконане або виконане концептуально неправильно
1 – 2	Завдання виконане задовільно, містить мінімальні поверхневі знання матеріалу
3 – 4	Завдання виконане добре, містить ґрунтовні знання матеріалу
5 – 6	Завдання виконане відмінно, містить ґрунтовні знання та має творчий характер, результати роботи представлені на занятті чи на індивідуальній консультації

Закінчення табл. 10

1	2
7 – 8	Завдання виконане відмінно, результати роботи презентовані на занятті з використанням засобів візуалізації
9	Завдання виконане відмінно, результати роботи презентовані на занятті з використанням творчих підходів до їх подання і візуалізації, сформовано вміння переконувати і обґрунтувати свою позицію

Семестровий контроль у формі іспиту проводиться письмово. Максимальна кількість балів, що може отримати студент за складання іспиту становить 40 балів.

Кожний екзаменаційний білет містить чотири завдання: одне контрольнo-тестове, два діагностичних та одне евристичне.

Екзаменаційні білети розроблені на засадах компетентнісного підходу відповідно до 6-го рівня Національної рамки кваліфікацій з метою перевірки сформованого рівня знань, умінь, комунікацій, автономності та відповідальності.

Екзаменаційне завдання виконується письмово. Відведений час на виконання – 120 хвилин. Під час виконання роботи не дозволяється користуватися будь-якими джерелами.

Для розрахункових процедур дозволено використання виключно калькулятора. Рекомендується використовувати калькулятори з розширеними функціями.

Виходячи із типу, трудомісткості завдань, що містяться в екзаменаційному білеті та компетентностей, які вони розкривають, питома вага кожного завдання, приблизний час на виконання та, відповідно, максимальна кількість балів за кожне завдання встановлена на такому рівні (табл. 11):

Таблиця 11

Питома вага кожного завдання, приблизний час на виконання та, відповідно, максимальна кількість балів за кожне завдання екзаменаційного білету

№ завдання у білеті	Тип	Максимальна кількість балів
Завдання 1	Контрольно-тестове	10
Завдання 2	Діагностичне	9
Завдання 3	Діагностичне	9
Завдання 4	Евристичне	12
Разом:	–	40

Критерії оцінювання зазначених типів завдань, що містяться у екзаменаційному білеті подано у табл. 12 – 14, а приклад екзаменаційного білету подано у додатку Е.

Таблиця 12

Критерії оцінювання контрольнo-тестового завдання

Кількість балів, що отримує студент за виконання завдання	Відповідність вирішення завдання зазначеному опису
0	Відтворення навчального матеріалу не розпочато
1 – 2	Відтворено окремі, дуже поверхневі частини відповіді
3 – 4	Розкрито окремі складові питання, викладення матеріалу безсистемне, мають місце помилки
5 – 6	Розкрито окремі складові питання, викладення матеріалу безсистемне, нелогічне
7 – 8	Розкрито основну, фундаментальну частину питання, проте має місце деяка нелогічність при виборі способу відповіді
9 – 10	Питання розкрито повністю, зроблено необхідні пояснення, наведено приклади, використано обґрунтований та творчий підхід при виборі способу відповіді

Таблиця 13

Критерії оцінювання діагностичного завдання

Кількість балів, що отримує студент за виконання завдання	Відповідність вирішення завдання зазначеному опису
0	Завдання не вирішено зовсім або вирішено концептуально не правильно
1 – 3	При розв'язанні завдання припущені помилки, але загальний підхід до вирішення завдання свідчить про володіння студентом мінімальним рівнем знань з поданого матеріалу
	Завдання вирішене не в повному обсязі – менш ніж на 50 % від можливого (при попередньо правильно проведеними розрахунковими процедурами)
4 – 6	Розв'язання містить певні математичні (механічні) помилки при правильному алгоритмі розв'язання
	Завдання вирішене не в повному обсязі – більш ніж на 50 % від можливого (при попередньо правильно проведеними розрахунковими процедурами)
7 – 9	Завдання вирішено правильно, містить короткий висновок

Таблиця 14

Критерії оцінювання евристичного завдання

Кількість балів, що отримує студент за виконання завдання	Відповідність вирішення завдання зазначеному опису
0	Завдання не вирішено зовсім або вирішено концептуально не правильно
1 – 2	При розв'язанні завдання припущені помилки, але загальний

	підхід до вирішення завдання свідчить про володіння студентом мінімальним рівнем знань з поданого матеріалу
3 – 5	Завдання містить певні аргументації щодо досягнення мети, але їх рівень є поверхневим
6 – 8	Завдання містить певну кількість вірно проведених розрахунково-аналітичних процедур, але їх кількість не можна вважати достатньою
9 – 10	Завдання вирішено правильно, використані достатня кількість засобів для досягнення мети (як розрахункові так і аналітичні), але отримані дані не взаємозв'язані, загальний висновок обґрунтований не повністю
11 – 12	Завдання вирішено правильно, використані практично всі можливі засоби для досягнення мети (як розрахункові так і аналітичні), загальний висновок обґрунтований. Підхід до вирішення завдання свідчить про повне володіння студентом матеріалу

Підсумкова оцінка з дисципліни після сумування отриманих балів з поточних оцінок та за результатами іспиту відповідає наступним шкалам за ЄКТС та національної шкалою, що подано у табл. 15.

Таблиця 15

43

Відповідність систем оцінювання знань студентів за національною шкалою та ECTS

Сума балів	Оцінка за шкалою ECTS	Національна шкала
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	
60 – 63	E	задовільно
35 – 59	FX	
1 – 34	F	незадовільно

10. Рекомендована література

10.1. Основна

1. Буднік М. М. Фінансовий ринок : конспект лекцій / М. М. Буднік, Н. В. Сабліна. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2006. – 155 с.

2. Васильєва В. В. Фінансовий ринок : навч. посібн. / В. В. Васильєва, О. Р. Васильченко. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 368 с.

3. Мартюшева Л. С. Фінансовий ринок : навч. посібн. / Л. С. Мартюшева, М. М. Буднік, Н. В. Сабліна. – К. : Кондор, 2008. – 324 с.

4. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : Закон України від 12 липня 2001 р. // ВВР України. – 2002. – № 1. – Ст. 1.

5. Про цінні папери та фондовий ринок : Закон України від 23 лютого 2006 р. // ВВР України. – 2006. – № 31. – Ст. 268.

10.2. Додаткова

6. Бердникова Т. Б. Рынок ценных бумаг и биржевое дело / Т. Б. Бердникова. – М. : ИНФРА-М, 2000. – 270 с.

7. Бланк И. А. Инвестиционный менеджмент / И. А. Бланк. – К. : МП "ИТЕМ" ЛТД 1995.– 447 с.

8. Васильев А. В. Рынок ценных бумаг, акционерные общества. Антикризисное управление / А. В. Васильев, Ю. С. Потемкин. – Х. : Фолио, 2001.– 316 с.

9. Винокуров Д. Вексельное обращение / Д. Винокуров. – Х. : Фактор, 2001. – 224 с.

10. Данчак Л. І. Сучасний стан і проблеми законодавчо нормативного регулювання фінансування та формування вітчизняного житлового фонду / Л. І. Данчак // Вісник ІЕПД НАН України. – 2011. – № 2. – С. 25–33.

11. Кравченко Ю. Коефіцієнт ціна – доход для українських акцій / Ю. Кравченко // Цінні папери України. – 2000. – № 45. – С. 44–45.

12. Кравченко Ю. Я. Ринок цінних паперів : навчальний посібник / Ю. Я. Кравченко. – К. : Дакор, КНТ, 2008. – 664 с.

13. Лепейко Т. И. Методология управления инвестиционными ресурсами финансового рынка : монография / Т. И. Лепейко. – Х. : Изд. ХГЭУ, 2002.– 288 с.

14. Ли Ч. Ф. Финансы корпораций: теория, методы и практика / Ч. Ф. Ли, Ф. Л. Ченг, Д. И. Финерти. – М. : ИНФРА-М, 2000. – 688 с.

15. Лысенков Ю. М. Участники фондового рынка: функции, организация деятельности / Ю. М. Лысенков, А. И. Рымарук, И. В. Педь. – К. : Вестник фондового рынка, 2005. – 288 с.

16. Маслова С. О. Фінансовий ринок : навчальний посібник / С. О. Маслова, О. А. Опалов. – К. : Каравела; 2002. – 304 с.

17. Мендул О. Г. Фондовий ринок: операції з цінними паперами : навч. посібн. / О. Г. Мендул, І. А. Павленко. – 2-ге вид., допов. та перероб. – К. : КНЕУ, 2000. – 156 с.

18. Місяць Н. О. Валютне регулювання поточних торговельних операцій в Україні / Н. О. Місяць // Сталий розвиток економіки. – 2010. – № 3. – С. 73–78.

19. Міхаліна І. Г. Актуальні проблеми розвитку лізингу в Україні / І. Г. Міхаліна // Статистика України. – 2005. – № 3. – С. 31–36.

20. Назарчук М. Єдина біржова фондова система України: принципи побудови та етапи створення // Цінні папери України. – 2001. – № 1(141). – С. 10–15.

21. Назарчук М. І. Фондовіе биржи на рынке ценных бумаг Украины / М. И. Назарчук. – Донецк : ИЭП НАН Украины, 2002. – 140 с.

22. Науменко В. І. Валютні операції на умовах "спот": порядок здійснення та особливості бухгалтерського обліку / В. І. Науменко // Вісник НБУ. – 2010. – № 7. – С. 56–60.

23. Олійник Г. Ю. Оцінка результатів фінансової діяльності акціонерного товариства // Держ. інформ. бюлетень про приватизацію. – 2000. – № 4. – С. 79–80.

24. Опціон на сучасному фондовому ринку. Бізнес огляд // Цінні папери України. – 2001. – № 16. – С. 10.

25. Полторац Н. И. Особенности развития рынка факторинговых операций в Украине / Н. И. Полторац, Ю. Л. Бережная // Бизнес-информ. – 2007. – № 7. – С. 65–68.

26. Попова С. Н. Правовое регулирование факторинга в условиях кризиса неплатежей / С. Н. Попова, С. Н. Сердечная // Бизнес-информ. – 2010. – № 3. – С. 69–74.

27. Про акціонерні товариства : Закон України від 17 вересня 2008 р. // ВВР. – 2008. – № 50 – 51. – Ст. 384.

28. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 7 грудня 2000 р. // ВВР. – 2001. – № 5-6. – Ст. 30.

29. Про депозитарну систему України : Закон України від 11 жовтня 2013 р. // ВВР України. – 2013. – № 39. – Ст. 517.

30. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні : Закон України від 30 жовтня 1996 р. // ВВР України. – 1996. – № 51. – Ст. 292.
31. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму : Закон України від 28 листопада 2002 р. // ВВР України. – 2003. – № 1. – Ст. 2.
32. Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди) : Закон України від 15 березня 2001 р. // ВВР України. – 2001. – № 21. – Ст. 103.
33. Про кредитні спілки : Закон України від 20 грудня 2001 р. // ВВР України. – 2002. – № 15. – Ст. 101.
34. Про недержавне пенсійне забезпечення : Закон України від 9 липня 2003 р. // ВВР України. – 2003. – № 47-48. – Ст. 372.
35. Про обіг векселів в Україні : Закон України від 5 квітня 2001 р. // ВВР України. – 2001. – № 24. – С. 128.
36. Про систему валютного регулювання і валютного контролю : Декрет КМУ від 19 лютого 1993 р. // ВВР. – 1993. – № 17. – Ст. 184.
37. Про страхування : Закон України від 7 березня 1996 р. (в редакції від 4 жовтня 2001 р.) // ВВР України. – 2002. – № 7. – Ст. 50.
38. Про фінансовий лізинг : Закон України від 16 грудня 1997 р. (у редакції Закону № 1381-IV від 11 грудня 2003 р.) // ВВР України. – 2004. – № 15. – Ст. 231.
39. Ромашко О. Ю. Регулювання міжнародних фондових ринків / О. Ю. Ромашко. – К. : КНЕУ, 2000. – 240 с.
40. Савчук В. П. Порівняльний аналіз підходів до оцінки вартості акціонерного капіталу та можливості її застосування / В. П. Савчук, Р. А. Скрипник // Держ. інформ. бюлетень про приватизацію. – 2000. – № 2. – С. 54–57.
41. Словник фондового ринку / укл. А. Т. Головка, В. Ф. Кобзар, О. О. Науменко. – К. : УАНИП "Феникс". – 1999. – 288 с.
42. Сорос Дж. Алхимия финансов / Дж. Сорос. – М. : Финансы и статистика, 1997. – 244 с.
43. Тьюлз Р. Фондовый рынок / Р. Тьюлз, Э. Брэдли, Т. Тьюлз. – М. : ИНФРА-М, 2000. – 648 с.
44. Шелудько В. М. Фінансовий ринок : навч. посібн. / В. М. Шелудько. – 2-ге вид., випр. і доп. – К. : Знання-Прес, 2003. – 535 с.

45. Штепо Н. А. Особенности факторинговых операций в банках / Н. А. Штепо // Вісник НАПКС. – 2010. – № 5. – С. 11–4.

46. Концепція запровадження пруденційного нагляду за небанківськими фінансовими установами в Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.dfp.gov.ua/197.html?&...>

47. Концепція захисту прав споживачів небанківських фінансових послуг в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 3.09.2009 р. № 1026-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dfp.gov.ua/1155.html>.

48. Ломбардний бізнес та його проблеми в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ufin.com.ua/analit_mat/gkr/033.htm.

49. Методичні вказівки з інспектування банків "Система оцінки ризиків" : Постанова Правління НБУ № 104 від 15.03.2004 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.rada.gov.ua>.

50. Методичні рекомендації щодо організації та функціонування систем ризик-менеджменту в банках України : Постанова Правління НБУ № 361 від 02.08.2004 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.rada.gov.ua>.

51. Петрашко Л. П. Валютні ринки та валютні операції [Електронний ресурс] / Л. П. Петрашко – Режим доступу : <http://studentbooks.com.-ua/content/view/883/54/1/0/>.

52. Положення про процентну політику Національного банку України : Постанова Правління НБУ № 389 від 18.08.2004 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

53. Про затвердження Інструкції з бухгалтерського обліку операцій з похідними фінансовими інструментами в банках України: Постанова Правління Національного Банку України від 31.08.2007 р. № 309 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/-laws/show/z1104-07>.

54. Про затвердження Положення про порядок надання фінансових послуг ломбардами : Затверджене розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України 26 квітня 2005 р. № 3981 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0565-05>.

55. Про міжнародний факторинг: Конвенція УНІДРУА від 28.05.1988 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_210.

56. Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю : Закон України від 19 червня 2003 р. № 978-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>. // Урядовий кур'єр. – 2003. – № 149. – С. 1–11.

57. Про фонд гарантування вкладів фізичних осіб : Закон України № 2740 від 20.09.2001 р. (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2740-14>.

10.3. Ресурси мережі Інтернет

58. Аналітичний портал "Мій інвестиційний портфель" [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.investportfel.com>.

59. Інтернет журнал зі страхування [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.forINSURER.com>.

60. Інформаційний портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://investfunds.com.ua>.

61. Інформаційний портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://pif.in.ua>.

62. Інформаційний портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kya.com.ua/>.

63. Інформаційний портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ricardo.com.ua>.

64. Інформаційний портал "Все про ломбарди України" Всеукраїнської Асоціації ломбардів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lombard.org.ua>.

65. Інформаційний портал "Україна Лізинг" [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrleasing.info>.

66. Інформаційний портал Національної асоціації кредитних спілок України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.unascu.org.ua>.

67. Інформаційно-аналітичний портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://insurancetop.com>.

68. Інформаційно-аналітичний портал "Лізинг в Україні" [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://leasinginukraine.com>.

69. Офіційний сайт Держфінмоніторингу України. – Режим доступу : <http://www.sdfm.gov.ua>.

70. Офіційний сайт Ліги страхових організацій України. – Режим доступу : <http://www.uainsur.com>.

71. Офіційний сайт Національної Асоціації Недержавних пенсійних фондів та Адміністраторів недержавних пенсійних фондів. – Режим доступу : <http://www.napfa.ukrnet.biz>.

72. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР). – Режим доступу : [// www.nssmc.gov.ua](http://www.nssmc.gov.ua).

73. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (Нацкомфінпослуг України). – Режим доступу : [// www.dfp.gov.ua](http://www.dfp.gov.ua).

74. Офіційний сайт Українського об'єднання лізингодавців. – Режим доступу : [<http://www.leasing.org.ua>].

75. Офіційний сайт Української асоціації інвестиційного бізнесу. – Режим доступу : [<http://www.uaib.com.ua>].

76. Офіційні Веб-сайти компаній з управління активами та інвестиційних компаній. – Режим доступу : <http://www.prostobank.ua/spravochniki/kua>.

77. Офіційні Веб-сайти кредитних спілок. – Режим доступу : http://organizations.finance.ua/ua/~ua/credit_unions.

78. Офіційні Веб-сайти лізингових компаній. – Режим доступу : <http://investing.org.ua/ru/default/261>.

79. Перша фондова торгівельна система [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.pfts.com

80. Риск в фінансах, страховани, банковском деле [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.anov.narod.ru>

81. Страховой форум: Вся информация о страховании [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.ins-forum.ru

82. Страхування України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstrahovanie.com.ua>.

83. Україна фінансова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ufin.com.ua>.

84. Українська Національна Іпотечна Асоціація [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http:// www.unia.com.ua](http://www.unia.com.ua).

					завдання		
		7	Ауд.	2	Лекція	Лекція за темою 5 згідно із робочою навчальною програмою.	
				2	Практичне заняття	Підбиття підсумків матеріалу модуля 1	МКР
			СРС	4	Підготовка до занять	Самостійна робота над матеріалом згідно із робочою навчальною програмою. Виконання індивідуального завдання	

Продовження додатка А

Модуль 2: Основні складові фінансового ринку								
ТЗ-11, ТЗ-12, ТЗ-13, ТЗ-14, ТЗ-15, ТЗ-16, ТЗ-17, ТЗ-18, ТЗ-19, ТЗ-20 К-11, К-12, К-13, К-14, К-15, К-16, К-17, К-18, К-19, К-20, К-21, К-22, К-23 В-21, В-22, В-23, В-24, В-25, В-26, В-27, В-28, В-29, В-30, В-31, В-32, В-33, В-34, В-35, В-36, В-37, В-38, В-39, В-40, В-41, В-42, В-43, В-44, В-45, В-46	8	Ауд.	2	Лекція	Лекція за темою 6 згідно із робочою навчальною програмою			
			4	Практичне заняття	Семинарські (практичні) заняття за темою 6 згідно із робочою навчальною програмою			
		СРС	4	Підготовка до занять	Самостійна робота над матеріалом згідно із робочою навчальною програмою. Виконання індивідуального завдання.			
		Ауд.	2	Лекція	Лекція за темою 7 згідно із робочою навчальною програмою			
			2	Практичне заняття	Семинарські (практичні) заняття за темою 7 згідно із робочою навчальною програмою			
		СРС	4	Підготовка до занять	Самостійна робота над матеріалом згідно із робочою навчальною програмою. Виконання індивідуального завдання.			
	10	Ауд.	2	Лекція	Лекція за темою 8 згідно із робочою навчальною програмою			
			4	Практичне заняття	Семинарські (практичні) заняття за темою 7 - 8 згідно із робочою навчальною програмою			
		СРС	4	Підготовка до занять	Самостійна робота над матеріалом згідно із робочою навчальною програмою. Виконання індивідуального завдання			
		Ауд.	2	Лекція	Лекція за темою 9 згідно із робочою навчальною програмою			
	2		Практичне заняття	Семинарські (практичні) заняття за темою 9 згідно із робочою навчальною програмою	ПКР	6		
	СРС	4	Підготовка до занять	Самостійна робота над матеріалом згідно із робочою навчальною програмою. Виконання індивідуального завдання				
	12	Ауд.	2	Лекція	Лекція за темою 10 згідно із робочою навчальною програмою	ЛКР	3	
			4	Практичне заняття	Семинарські (практичні) заняття за темою 10-11 згідно із робочою навчальною програмою			
		СРС	4	Підготовка до занять	Самостійна робота над матеріалом згідно із робочою навчальною програмою. Виконання індивідуального завдання.			
	13	Ауд.	2	Лекція	Лекція за темою 11 згідно із робочою навчальною програмою			
			2	Практичне заняття	Семинарські (практичні) заняття за темою 11 згідно із робочою навчальною програмою			
		СРС	4	Підготовка до занять	Самостійна робота над матеріалом згідно із робочою навчальною програмою. Виконання індивідуального завдання	ІДЗ	9	
	14	Ауд.	2	Лекція	Лекція за темою 12 згідно із робочою навчальною програмою			
			4	Практичне заняття	Семинарські (практичні) заняття за темою 12 згідно із робочою навчальною програмою. Підбиття підсумків матеріалу модуля 2	МКР	12	
		СРС	4	Підготовка до занять	Самостійна робота над матеріалом згідно із робочою навчальною програмою. Виконання індивідуального завдання			
	СЕСІЯ	18-20	Ауд.	2	Передекзам. консультація	Вирішення практичних завдань на різні теми, що входять до підсумкового контролю	Підсумковий контроль	40
				3	ЕКЗАМЕН	Виконання завдань екзаменаційного білету		
			СРС	12	Підготовка до екзамену	Повторення матеріалів		
ВСЬОГО годин			144	Загальна максимальна кількість балів по дисципліні			100	

Закінчення додатка А

Розподіл балів за формами та методами навчання

Теми змістовного модуля		ЛКР	ПКР, ПНЗ	ІДЗ	МКР	Іспит	S				
Модуль 1	Тема 1	3	6	9	12		30				
	Тема 2										
	Тема 3										
	Тема 4										
	Тема 5										
Модуль 2	Тема 6	3	6	9	12		30				
	Тема 7										
	Тема 8										
	Тема 9										
	Тема 10										
	Тема 11										
	Тема 12										
Іспит						40	40				
S						6	12	18	24	40	100

53

Максимальний бал на тиждень

Теми змістовного модуля		ЛКР	ПКР	ІДЗ	МКР	Іспит	S
Модуль 1	1 тиждень						0
	2 тиждень						0
	3 тиждень						0
	4 тиждень	3	6	9			18
	5 тиждень						0
	6 тиждень						0
	7 тиждень				12		12
Модуль 2	8 тиждень						0
	9 тиждень						0
	10 тиждень						0
	11 тиждень		6				6
	12 тиждень	3					3
	13 тиждень			9			9
	14 тиждень				12		12
Сесія	18 – 20 тиждень					40	40
Сума балів		6	12	18	24	40	100

Приклад тестового завдання

1. Сферою економічних відносин, де об'єктом операцій виступає наданий на певних умовах у борг капітал:

- а) кредитний ринок;
- б) валютний ринок;
- в) ринок цінних паперів;
- г) усі відповіді правильні;
- д) правильної відповіді немає.

2. Ринок, де гроші надаються в борг на визначений час, є:

- а) ринком власності;
- б) ринком боргових зобов'язань;
- в) первинним ринком;
- г) усі відповіді правильні;
- д) правильної відповіді немає.

3. Фізичні або юридичні особи, які залучають кошти інших суб'єктів для розвитку своєї діяльності, називаються:

- а) посередниками;
- б) інвесторами;
- в) позичальниками;
- г) правильної відповіді немає;
- д) усі відповіді правильні.

4. Позика, номінальний розмір якої більше ніж фактична величина, що передається позичальнику в момент надання займу, називається:

- а) проста;
- б) дисконтна;
- в) позика з фінансовими виплатами;
- г) купонна облігація;
- д) усі відповіді правильні;
- е) правильної відповіді немає.

5. Функціями кредитного ринку є:

- а) трансформація коштів у залучений капітал;
- б) об'єднання малих грошових збережень і створення великих грошових фондів;
- в) регулювання валютних курсів;
- г) страхування ризиків;
- д) усі відповіді правильні;
- е) правильної відповіді немає.

6. Органом державного регулювання ринку банківських послуг

є:

- а) Національний Банк України;
- б) Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку;
- в) Нацкомфінпослуг;
- г) усі відповіді правильні;
- д) правильної відповіді немає.

Додаток В

Приклад модульної контрольної роботи

Ситуаційне завдання 1 (3 бали)

На ваш 30 день народження ви бажаєте придбати автомобіль вартістю 100 000 грн. Для цього починаючи з 1 жовтня 2013 щомісяця ви переказуєте на банківський рахунок 100 грн. Умови депозиту: 18 % річних у гривні, щомісячне нарахування відсотків. Решту суми Ви плануєте взяти в кредит під 22 % з погашенням рівними частинами щоквартально протягом 5 років. Визначте суму щоквартального платежу за кредитом.

55

Ситуаційне завдання 2 (3 бали)

Інвестор має два варіанти вкладення коштів. Перший – вкласти кошти в трьохрічну дисконтну облигацію компанії "Фокус", яка забезпечує дохідність 20 % і буде погашена за номіналом 12 000 грн. Другий – інвестувати кошти в однорічну дисконтну облигацію компанії "Морс" з рівнем доходу 13 % і номіналом 12 000 грн, а через рік реінвестувати кошти в дворічну дисконтну облигацію акціонерного товариства "Альфа", номінальна вартість якої 15 000 грн.

Визначте, яку дохідність повинна мати дворічна облигація АТ "Альфа", щоб результат від інвестування коштів у першому і другому випадках був однаковим?

Тести (0,5 бала за питання)

1. Суб'єктами валютного ринку можуть бути:

- а) комерційні банки;
- б) небанківські фінансові установи;
- в) підприємства;
- г) фізичні особи;
- д) усі відповіді правильні;

е) правильної відповіді немає.

2. За терміном надання грошей фінансовий ринок поділяється на:

- а) організований та розподільчий;
- б) ринок грошей та ринок капіталу;
- в) правильної відповіді немає;

Продовження додатка В

- г) ринок боргових зобов'язань та власності;
- д) е) первинний та вторинний;
- е) усі відповіді правильні.

3. Товаром фінансового ринку є:

- а) гроші;
- б) нерухомість;
- в) цінні папери;
- г) всі відповіді правильні;
- д) правильної відповіді немає.

4. Дохідність – це властивість цінних паперів:

- а) принести власникам грошові збитки;
- б) швидко перетворюватися у гроші;
- в) виступати як засіб зберігання та накопичення багатства;
- г) можливість цінних паперів купуватися та продаватися на ринку;
- д) усі відповіді правильні;
- е) правильної відповіді немає.

5. Ринок, де продається і купується право на отримання доходу від вкладених коштів, – це:

- а) ринок боргових зобов'язань;
- б) ринок власності;
- в) первинний ринок;
- г) вторинний ринок;
- д) усі відповіді правильні;
- е) правильної відповіді немає.

6. Адміністративне регулювання діяльності банків здійснюється шляхом:

- а) реєстрації банків і ліцензування їх діяльності;
- б) визначення процентної політики;
- в) встановлення вимог та обмежень щодо діяльності банків;
- г) усі відповіді правильні;
- д) правильної відповіді немає.

Закінчення додатка В

7. Основною установою, що регулює функціонування ринку цінних паперів є:

- а) Міністерство фінансів України;
- б) Національний Банк України;
- в) Нацкомфінпослуг;
- г) НКЦПФР;
- д) усі відповіді правильні;
- е) правильної відповіді немає.

8. Голова Нацкомфінпослуг несе відповідальність перед:

- а) спікером Верховної Ради;
- б) прем'єр-міністром України;
- в) Президентом України;
- г) Міністерством фінансів України;
- д) усі відповіді правильні;
- е) правильної відповіді немає.

9. Ліцензуванню підлягає надання таких видів фінансових послуг: _____

10. Ліцензуванню підлягають такі види діяльності на фондовому ринку: _____

11. В чому різниця між поняттями: асоційована та дочірня компанія, споріднена та афілійована особа?

_____ **12. Пруденційний нагляд – це:**

Приклад завдання до самостійної роботи

Індивідуальне домашнє завдання

Проаналізувати діяльність інститутів спільного інвестування (ІСІ) в Україні

Розглянути теоретико-правові, фінансові засади здійснення даного виду діяльності, проаналізувати динаміку розвитку даного виду діяльності в Україні за останні 5 років.

З'ясувати проблеми, що існують у сфері здійснення даної діяльності і обґрунтувати напрями їх вирішення.

Для аналізу діяльності ІСІ рекомендується:

опрацювати відповідну нормативну-правову базу, сучасні публікації, навчальну і наукову літературу.

відвідати сайт Нацкомфінпослуг і Української асоціації інвестиційного бізнесу та дослідити подану там інформацію;

відвідати офіс чи сайт ІСІ.

Результати дослідження подати у письмовому вигляді та презентувати під час заняття.

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр
Напрямок підготовки: 6.030508 "Фінанси і кредит"

Навчальна дисципліна: фінансовий ринок
Семестр: 6

Е К З А М Е Н А Ц І Й Н И Й Б І Л Е Т

Завдання 1 (контрольно-тестове) – оцінювання у межах 10 балів

Обліковий ринок як частина грошового ринку становить місце де короткострокові грошові ресурси перерозподіляються між кредитними інститутами шляхом купівлі-продажу цінних паперів з термінами погашення, як правило, до одного року. Вам необхідно:

1. Визначити інституційну структуру облікового ринку.
2. Надати порівняльну характеристику онкольного та вексельного кредитів.

59

Завдання 2 (діагностичне) – оцінювання у межах 9 балів

Облігація підприємства "Зірка" номіналом 1 000 грн з 5-процентною купонною ставкою і погашенням через 5 років придбана на ринку з дисконтом 10%. Визначити поточну і сукупну прибутковість папера за рік і за 5 років.

Завдання 3 (діагностичне) – оцінювання у межах 9 балів

Українській інвестор має намір інвестувати кошти на період 1 рік. Процентна річна ставка за державними облігаціями України складає 3 %, а за облігаціями Великобританії – 7 %. Валютний курс складає 15 грн за 1 фунт стерлінгів. Як має змінитися валютний курс через рік, щоб український інвестор, який вклав 6 000 грн в англійські облігації, отримав дохід рівнозначний вкладу коштів в українські облігації?

Завдання 4 (евристичне) – оцінювання у межах 12 балів

Батьки старшокласника розглядають варіанти вкладення коштів з метою їх накопичення для забезпечення навчання своєї дитини у ВНЗ.

Вільна сума коштів, що мають батьки, складає 15 000 грн, до закінчення навчання залишилося три роки.

Закінчення додатка Е

ПАТ "Дельта" пропонує для фізичних осіб, що вкладають кошти на строк більше одного року, складну схему нарахування відсотків. При цьому перші два роки відсоткова ставка дорівнюватиме 16,5 % річних з нарахуванням один раз на рік, а всі наступні роки відсоткова ставка збільшуватиметься кожного кварталу на 0,5 % річних і буде нараховуватись щокварталу.

Також є можливість на всі кошти придбати 150 звичайних акцій ПАТ "Мрія" за номінальною вартістю. Дивіденди за привілейованими акціями встановлено у розмірі 12 %. Всього ПАТ "Мрія" випустило 3 000 привілейованих і 7 000 простих акцій однієї номінальної вартості. Прогнозується, що впродовж 2013 року ПАТ "Мрія" отримає прибуток у розмірі 88 тис. грн, у 2014 році прибуток збільшиться до 100 тис. грн, а у 2015 році прогнозується збільшення прибутку на 2 %, порівняно з 2014 роком.

99

Визначте найвигідніший для батьків варіант розміщення грошових коштів.

ЗАТВЕРДЖЕНО на засіданні кафедри управління фінансовими послугами
(Протокол № 2 від 30.09.2013 р.)

Завідувач кафедри,
д. е. н., проф.

Н. М. Внукова

Екзаменатор,
к. е. н., доц.

Ж. О. Андрійченко

Зміст

Вступ	3
1. Кваліфікаційні вимоги до студентів	5
2. Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами	12
3. Плани лекцій	15
4. Плани семінарських та практичних занять	18
5. Самостійна робота студентів	25
6. Контрольні запитання для самодіагностики	29
7. Індивідуально-консультативна робота	32
8. Методики активізації процесу навчання	33
9. Система поточного та підсумкового контролю знань студентів	34
10. Рекомендована література	42
Додатки	48

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Робоча програма
навчальної дисципліни
"ФІНАНСОВИЙ РИНОК"
для студентів напряму підготовки
6.030508 "Фінанси і кредит"
усіх форм навчання

Укладач **Андрійченко Жанна Олегівна**

Відповідальний за випуск **Внукова Н. М.**

62

Редактор **Бутенко В. О.**

Коректор **Бутенко В. О.**

План 2014 р. Поз. № 50 ЕВ. Обсяг 60 стор.

Видавець і виготівник – видавництво ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, пр. Леніна, 9а

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи
Дк № 481 від 13.06.2001 р.*